

Danmark fingið avsláttur frá Nato fyri støðir í Grønlandi

Ein kanning vísir, at Danmark hevur goldið nógv minni til felags Natoverjuna orsakað av útreiðslunum hjá Danmark til Grønland og Føroyar

Jan Müller

Tær amerikonsku herstöðirnar í Grønlandi hava givið Danmark avslátt í NATO-limaskapinum, sum svarar umleið til tær dansku útreiðslurnar til Grønland og Føroyar.

Hetta vísir ein kanning, sum er gjord av „Dokumentationsbólkunum“ ISIT, sum varð stovnaður í Nuuk í mars og fevnir um nakrar sjálvstøðugar granskarar og studerandi. Tað er tíðindamaðurin hjá Ritzau, Poul Krarup, sum skrivar hetta.

Endamálið við umrøddu kanning er at fáa kunnleika til tann búskaparliga partin av verjusáttmálanum, sum varð gjordur millum USA og Danmark í apríl 51.

Danir fingið endurgjald

Dokumentationsbólkurin kemur eisini til ta niðurstøðu, at Danmark hevur fingið kompensatió fyri, at USA og Nato hava brúkt grønlandskt øki til herðnarlig endamál.

Bólkurin mælir til, at fleiri víðurskipti, sum snúgvá seg um leiklut Grønlands í hernaðarlíggum og trygdarpolitiskum spurningum, verða kanna nærri.

Eisini aðrar avtalur um amerikanska herstöðir við lond sum Japan, Turkaland, Spania, Grikkaland og Portugal hava líknandi fíggarligar avtalupartar við.

Kanningin vísir, at tær dansku hernaðarútreiðslurnar líka síðani Nato varð stovnað í 1949 hava verið munandi lægri enn tær útreiðslur, sum onnur Natolond hava havt uppá felags verjuna. Eitt lægri bidrag, sum hini londini, eftir tí Dokumentationsbólkurin er komin til, góðtøku orsakað av útreiðslunum hjá Danmark til Grønland og Føroyar.

Í veruleikanum eru dansku verjuútreiðslurnar til økini í Norðuratlantshavi bert umleið 3% av samlaðu útreiðslunum hjá Verjumálaráðnum. Tað fær Dokumentationsbólkunum at koma til ta niðurstøðu, at „det lave udgiftsniveau står i stærkt kontrast til det officielle billede af, hvor strategisk vigtig Grønland er for USA og Nato“.

Víðari stendur í greinini frá Ritzau, at Danmark í

árinum frá 92-95 hevur brúkt fleiri pengar til lutøku í altjóða uppgávum enn til verjuna av Føroyum og Grønlandi.

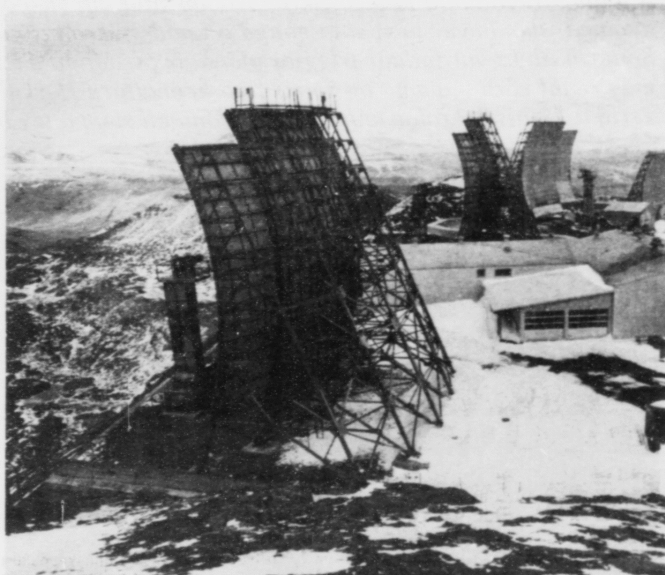
Haratrat kemur, at ein stórir partur útreiðslunum hjá Verjumálaráðnum í Norðuratlantshavi eru brúktar til sivilar uppgávur so sum fiskieftirlit og bjargingaruppgávur.

Í frágreiðingini kemur Dokumentationsbólkurin til ta niðurstøðu, at „Danmark har ikke profiteret på Rigsfællesskabet med Grønland“ við tað at útreiðslurnar hjá statinum til Grøn-

land hava verið eins stórar, sum tann lættin, ið Danmark hevur fingið í býtinum av byrðunum í Nato.

Eisini í Føroyum!

Tað hevur annars verið sett fram í orðaskiftinum í Føroyum um Natostøðirnar í Føroyum, at Danir eru slopnir bígjari í limaskapinum í Nato vegna hjáveru teirra í Føroyum. Hetta hevur m.a. búskaparfrøðingurin Karl Nolsøe fleiri ferðir víst á - tó uttan at hava nøkur verulig prógv at leggja á borðið.

Tað hevur fleiri ferðir verið frammi í tjakinum í Føroyum, um ikki Danmark er slppið undan at gjalda fyri Natolimaskapin eins nógv og onnur lond orsakað av herstöðunum í Føroyum.

Væleydnaðar kanningar av oljuleikum kring Føroyar

JAN MÜLLER

Bretska felagið Oilsearch er liðugt við sínar kanningar av oljuleikum úr føroysku undirgrundini.

„Vit eru sera væl nøgd við úrslitið av kanningini og hava fingið sera gott tilfar, sum ætlanin nú er at selja víðari til oljufeløg. Nøkur feløg hava longu umbíðið hetta tilfari sigur Caroleen Moir, sumstendur á odda fyri kanningunum.“

Hon kann ikki upplýsa nakað um, hvat úrslitið er av kanningini men vil bert siga, at tær eru nøgd við tilfarið, sum tær hava fingið.

Kanningarnar hava verið gjord frá einum lítlum flogfari, sum hevur havt stöð í Vágum seinastu seks vikurnar.

„Vit hava verið sera happin við veðrinum og okkum hevur eisini dámað sera væl at arbeiða út frá flogvøllinum í Vágum. Har hava vit fingið alla ta service og hjálp, sum brúk hevur verið fyri sigur Cathleen.“

Hetta er ikki fyrstu ferð, at slíkar kanningar verða gjordar við Føroyar. Australska felagið World Geoscience gjørdi fyri nøkrum árum síðani

líknandi kanningar, og vistu tær, at olja lekur upp úr undirgrundini nógvastaðni kring Føroyar.

Bretska felagið, sum

hevur gjørt kanningar nú, hevur áður gjørt líknandi kanningar við Írland. Tær vistu seg at vera sera væleydnaðar og hava nógv

av oljufeløgum, sum hava fingið loyvi at bora har, brúkt úrslitið av hesum kanningunum sum partur av grundarlagnum fyri at gera

av, hvørji øki tær vildu bjóða uppá.

Tær trý fólkinu, sum hava staðið fyri kanningunum.

